Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. d)
Psihologie

Test 5

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică şi toate profilurile şi specializările din filiera vocaţională, cu excepţia profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I (30 de puncte)

Scrieţi pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situaţiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Senzațiile sunt procese psihice:
a. superioare
b. reglatorii
c. elementare
d. volitive

2. Selectați afirmația falsă:
a. percepția nu este posibilă fără capacități senzoriale
b. percepția este o imagine bogată în conținut
c. percepția este o imagine primară
d. percepția rezultă din simpla însumare a senzațiilor

3. Reprezentările, ca și percepțiile, simbolizează însușiri concrete intuitive de formă, mărime, culoare. Din acest punct de vedere sunt considerate ca fiind:
a. figurative
b. panoramice
c. generalizări
d. abstractizări

4. Ansamblul stărilor de necesitate ale organismului care orientează și dirijează comportamentul pe direcția satisfacerii lor formează:
a. afectivitatea
b. atenția
c. motivația
d. voința

5. Zâmbetul este o expresie emoțională specific umană ce pune în evidență o proprietate a proceselor afective. Aceasta se numește:
a. expresivitate emoțională
b. persistență
c. conversie
d. mobilitate

6. Andrei își spune în gând: „Trebuie să fiu mai atent, o să înțeleg mai bine”. Această mobilizare internă este specifică atenției:
a. involuntare
b. postvoluntare
c. voluntare
d. persuasive

7. **NU** este o caracteristică a activității voluntare:
- **a.** inexistența unui plan mintal
- **b.** orientarea spre atingerea unor scopuri conștient stabilite
- **c.** învingerea obstacolelor aflate în calea atingerii unui scop
- **d.** susținerea de motivații specifice și energizarea afectivă

8. Printre vectorii pozitivi (creativi) se regăsesc:
- **a.** lipsa unor interese adecvate, conformism intelectual, încăpățânarea
- **b.** receptivitate la nou, nivel scăzut de aspirații, spirit de inițiativă
- **c.** curiozitatea, nivel ridicat de aspirații, motivația extrinsecă
- **d.** motivația intrinsecă, interesele puternice, încrederea în forțele proprii

9. Rezultatele școlare ale Anei sunt bazate pe nevoia de a ști, de a cunoaște, pe curiozitatea pentru nou, complex, schimbare. Forma motivației care stă la baza acțiunilor sale este:
- **a.** afectivă
- **b.** cognitivă
- **c.** lingvistică
- **d.** volitivă

10. Sentimentele ce reflectă atitudinea față de bine sau rău, față de conduitele personale sau ale semenilor sunt:
- **a.** estetice
- **b.** morale
- **c.** intelectuale
- **d.** pasiuni

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

A.

În coloana din stânga sunt enumerate calități ale memoriei, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunţuri adevărate referitoare la acestea. Scrieţi pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga şi cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Volumul memoriei	1. Indică realizarea rapidă, promptă a recunoașterii și reproducerii, imediat după stimulare.
b. Fidelitatea reactualizării	2. Exprimă faptul că informațiile memorate sunt conservate corect, într-o formă acceptabilă, pentru o perioadă îndelungată.
c. Rapiditatea întipăririi	3. Arată că engramarea se realizează repede, cu economie de timp și număr redus de repetiții.
d. Trăinicia păstrării	4. Se referă la cantitatea de informații pe care o putem reține, păstra și reactualiza.
	5. Indică gradul de precizie, de corectitudine și acuratețe a recunoașterii și reproducerii.

12 puncte

B.
Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Limbajul, în toate formele sale, este un indicator cert al capacității intelectuale; bogăția vocabularului, corectitudinea gramaticală, cursivitatea logică, sunt indicatori ai flexibilității şi fluenței gândirii.

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:
1. Menționați două procese/fenomene psihice la care face referire, în mod explicit, textul. **4 puncte**
2. Precizați trei caracteristici ale unuia dintre procesele/fenomenele psihice menționate la punctul 1. **6 puncte**
3. Construiți un exemplu prin care să ilustrați una dintre operațiile gândirii. **4 puncte**
4. Argumentaţi, în aproximativ cinci rânduri, ideea conform căreia limbajul intern este instrumentul de lucru al gândirii. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)
Citiți, cu atenție, următorul text:

Întâmplarea, nici vorbă, sau o anumită ursită făceau din Descartes un izolat în propria sa familie. Prilejurile nu i-ar fi lipsit să se apropie de ceilalți și să se împotrivească întâmplării, care atât de des îl desprindea de lângă ei. Dar el nu s-a împotrivit întâmplării și a făcut din ea o normă de viață. Nu era mai firească și nu avea să fie mai puternică viața sa trăită așa, de unul singur? – O întâmplare, iarăși, îl făcea să fie bolnăvicios, să sufere acea hipertrofiere a subiectivității, care e atât de firească naturilor plăpânde. Un simplu sâmbure este subiectivitatea la început, dar care rodește înmiit, ca și cum ființa care s-ar pleca spre sine tot mai mult ar găsi hrana ce-i lipsește. Iar Descartes nu se sfiește să ducă mai departe nici acest început pe care-l întâlnește în ființa sa. Dacă e vorba să fie egoist, atunci el știe cum trebuie să o facă, mai bine de cum o face natura oarbă. El va fi sincer în interesul pentru sine, va răscoli adânc, fără teamă, fără falsă pudoare, iar acolo, în ființa sa atât de neînsemnată în aparență, la fel de neînsemnată la începutul vieții ca alte ființe, va descoperi straturile adevărului așteptând să fie iarăși date luminii.

Dar isprava unde voința sa a reușit cel mai bine a fost în prelungirea îndrăzneață a independenței sale de spirit. Descartes – chiar și asta e în felul ei o întâmplare – e nemulțumit încă din școală de cele ce învață, este nemulțumit, mai târziu de cele ce află și nu întâlnește, o dată, măcar, un cuget sub autoritatea căruia să-i placă a sta. Nu întâlnește, dar nici nu caută prea mult. Atunci când, tânăr încă, s-a trezit fără nicio tutelă, el nu și-a mai pierdut timpul să caute una; nu s-a sfiit să refuze de a mai căuta vreuna și nu s-a dat îndărăt de la trufia de a crede că lumea sa poate începe doar de la el. Din întâmplarea aceasta cere-l făcea să se trezească singur, el a știut și a voit să tragă o învățătură: aceea de a nu se refuza singurătății și de a căuta în ea atâta înțeles, până ce orice înțeles de afară să i se pară zadarnic. Și de aici avea să se nască tot ce era mai de preț pentru el: experiența sa de mare singurătate.

(Constantin Noica*, Viața și filosofia lui René Descartes*)

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

A. Menţionaţi, conform teoriei lui C. G. Jung, tipul temperamental al lui René Descartes. Precizați, din text, două idei/afirmații prin care să justificați răspunsul dat. **6 puncte**
B. Considerați că René Descartes era o persoană altruistă? Precizați, prin apel la text, un motiv prin care să susțineți răspunsul dat. **4 puncte**
C. Textul precizează, cu privire la René Descartes, faptul că acesta *nu s-a dat îndărăt de la trufia de a crede că lumea sa poate începe doar de la el.* Menționați, pe baza textului dat, două motive care susţin această afirmație. **6 puncte**
D. Prezentați, în aproximativ o jumătate de pagină, caracterul lui René Descartes, conform teoriei lui G.W. Allport, evidențiind o trăsătură cardinală și două trăsături principale ale caracterului acestuia. **10 puncte**
E. Formulaţi un argument prin care să respingeți afirmația potrivit căreia *aptitudinile sunt în totalitate înnăscute.* **4 puncte**